

Dušan Dušek
NÁPRSTOK

Dušan Dušek NÁPRSTOK

*Zopár idylických fotografií poštmajstra Emanuela,
požičaných zo starého albumu
a vydaných vlastným nákladom
ako pohľadnice.*

VYDAVATEĽSTVO
SLOVART

© Dušan Dušek 2005
Slovak Edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bratislava 2005

ISBN 80-8085-058-5

Vytvorenie elektronickej verzie Dibuk, s.r.o., 2010

Historika nechce byť históriou.

J. G. Rosa

Prach je plný starých a zabudnutých kýchnutí.

Ramón Gómez de la Serna

PIESOK

Iba taká ulička. Tenká, úzka a kľukatá ako steh krajčírka na zvlnenej sukni. Ústila na mostík so zábradlím len na jednom boku: z druhého sa padalo do potoka.

Vľavo bola sódovkáreň, vpravo továreň na papierové kvety, čo voňali voskom. Zrazu sa z nej dalo ísť až na tri strany: vľavo syčal kysličník, vpravo sa roztápal vosk.

A bolo v nej kino.

A bolo v nej bezvetrie.

Chlapci v nej púšťali mydlové bubliny.

Z námestia sa vracal Gejza a nadával svojej mamičke. Nemal by. Gejzova mamička bola ako suchá slivka: maličká a čierna. Gejza všetkým nadával: aj mydlovým bublinám.

Hovoril mamičke: „Zaspievajte, lebo vás priložím do sporáka!“

Mamička mu zaspievala, ale na druhý deň ju videli s čiernou šmuhou na čele: v sporákoch sú sadze.

Ale inokedy poslúchal.

Chlapci naňho volali: „Gejza, ukáž tágo!“

Gejza si ich nevšímal: „Nemôžem, mama zakázala.“

Vracal sa z námestia domov a tešil sa na halušky, ktoré mu mamička ešte ráno sľúbila. Púšťal na námestí šarkana a smial sa. V uličke sa stretol s mamičkou. Niesla mu sľúbené halušky. Sadol si oproti kinu na

zem, hrniec si dal medzi kolená a pustil sa do jedla; mamička sa usmievala.

Z roboty sa vracal Ferino.

Odbočoval k sódozárnici – a potom už vedľa potoka a smutných vrb, kde sa z uličky stal chodník.

„Gejza, Gejza,“ volal na Gejzu. „Ty by si najradšej vysypal do rybníka vagón múky, vagón fazule, potom by si pod tým zakúril, pridal vrece soli, zobral lyžicu a jedol tú polievku najmenej dva roky!“

Gejza blažene počúval.

Ferino ho vedel potešiť: rozprával mu somariny, v ktorých sa vždy hovorilo o Gejzovi. Nato zahol k sódozárnici. A hneď cítil zmenu: vo vrbach bol vietor. Za vysokým plotom syčal kysličník. Aj keď chodil pomaly, bolo v jeho chôdzi niečo náhlivé: rozhadzoval ruky.

Za ním sa šírila vôňa halušiek.

Potom cez uličku prešiel obuvník a čižmár Filo. Aj za ním sa tiahla vôňa: kože.

Nijako ináč, iba takto, vôňami a pachmi sa ulička mohla na chvíľočku predĺžiť.

Potom cez ňu prešli dvaja chlapci. Išli zo školy. Menší v rukách niesol fľašku a v nej lenivého čmeliaka.

„A ty nevieš, kde je náš stareček,“ povedal.

Väčší mu čmeliaka závidel.

„V Malackách,“ povedal.

Nato menší odvetil: „Mm.“

Väčší kopol do kamienka: „A kde?“

Pod odkvapom strechy vyliezali z piesku pekné kremenáče; hodili sa do praku.

„Obesený!“ zakričal menší.

Obaja zabočili k fabričke na papierové kvety, čo voňajú voskom a takisto pohrebmi.

Za nimi sa zjavil Drekeige.

Vrátil sa z Rakúska – a všetko mu bolo: dreckige. Nič sa mu nepáčilo. Ani voda. Ani víno. A predsa ich pil. Mal rád revolvery a ostatné kvéry.

Smrdel močkou.

A takisto ulička.

Na bicykli do nej vletel maliar a natierač Brko. Na jednom pleci držal rebrík s vedrom a hustými štetcami, druhou rukou riadil. Mal vysoké čelo. A maľoval obrazy. Vždy tie isté: diviaky, čo bežia z lesa do vinohradu. Namaľoval ich už najmenej sto, ale aj dvesto by bolo málo; od pondelka do soboty líčil a v nedeľu maľoval.

Niektod neho chcel, aby namaľoval diviaka, čo beží z vinohradu do lesa, ale to by Brko nevedel.

Na bicykli nebolo vidno, že na jednu nohu kríva. Vo vzduchu po ňom ostala farebná šmuha: celý bol zafrkaný od farieb.

Potom sa v uličke zotmelo.

Ale ešte predtým sa v nej stretli dve paničky so psami a dovolili im, aby sa oňuchali. Nič viac.

A ešte predtým sa v uličke zaleskli topánky Gregora Petyho; vždy ich mal ako zrkadlo.

Volal ich: „Špigl-ligl.“

Topánky – to bolo jeho.

A kolínska voda.

Išiel od holiča; vykračoval do strán, vyhadzoval nohy – a tým akoby sa zmenšoval.

Podľa tvaru topánok, podľa ich rozčaptania a vŕzganía sa dá ľahko usudzovať na spôsob a rýchlosť chôdze: veľiteľ žandárov Pecivál sa o tom už neraz presvedčil.

Až potom sa v uličke zotmelo.

Otvorili kino.

Zažali nad vchodom.

Dlho do noci zalievalo uličku modré svetlo z okienka na premietačovej kabíne.

Hrali Šaplina. Drekige tvrdil, že sa to po slovensky číta Čeplin. Somár.

V uličke nikto nebýval.

Na druhý deň popoludní sa v nej Gejza napchával haluškami a čakal na Ferina. Ale mamičke nič nepovedal. Ako vždy: v uličke bolo bezvetrie.

Chlapi si v nej radi zapalovali cigarety.

Gejza iné ani nejedával: iba halušky.

Dal aj mamičke: tri.

Nato sa v uličke zjavil Ferino.

„Gejza, Gejza,“ volal na Gejzu. „Ty by si najradšej upiekol makovník veľký ako dom, do toho makovníka by si spravil diery, do tej diery by si rýchlo zaliezol – a potom by si liezol hore sladkým makom a jedol ho až do Vianoc!“

Gejza od radosti pustil do gatí.

Ferino zahol k sódovkárni.

Gejza podal hrniec s haluškami mamičke a napľul si do dlaní. Ešte vždy sa radoval: od radosti vzal mamičku na chrbát a odniesol ju domov.

Mamička kričala: „Hijó!“

A v uličke sa na chvíľu pohol vzduch: potuloval sa v nej vietor.

Nikto v nej nebýval a nikto v nej nežil, ani meno nemala, bol v nej len zadný vchod do dvora krajčira Dominika Dropa; spájala námestie s ulicou za potokom.

Tá už meno mala: volala sa Zubatá, lebo každý dom vyčnieval ináč ako jeho sused.

No a čo?

Nič.

Iba taká ulička.

*

Na začiatku Zubatej ulice spal opitý Demeter. Našiel si tieň za kríkmi bazy: vždy si ho tam našiel. Mal pred sebou dlhú cestu: až na koniec ulice. Nikto ho tam nevidel, iba jeho pes, čo mu olizoval tvár.

Demeter zo spánku volal: „Holíť nie! Holíť nie! Iba strihať!“

Z druhej strany cesty bolo zábradlie, za ním tiekol potok, no najprv bol stav.

Chlapci z neho skákali hlavičky, najsmelší aj saltá – a chytali hrušky, čo priniesla voda.

Inokedy zase jablčka.

A niekedy slivky.

Vždy zo Siebelovej záhrady.

V prvom dome býval Jano Rakár, čo mal najdlhší nos v okrese a možno aj v republike; raz sa chválil, že mu vlak utiekol iba pred nosom, keď bol ešte dobrého pol kilometra od stanice, ba možno aj ďalej.

Po chodníku išli dvaja chlapci. Vracali sa zo školy. Z papierových vrecúšok vyjedali pukance.

Zrazu jeden povedal: „Podme si vyloviť hrušky.“

„Musím si prepísať zošit.“

„Z čoho?“

„Ani neviem.“

„Škoda.“

Druhý fúkol do vrecúška, buchol si ho o čelo a povedal: „Ja mám pekné písmo, ale mne sa nepáči.“

Prešli pod oknami Soplávého Vila. Vedľa býval Edo Baretka: aj v ďalších dvoch domoch bývali Edovia.

Baretka nosil len baretku, nikdy si ju nezložil, ani na pohreboch, radšej na ne nechodil. Nebol na pohrebe ani svojmu tatkovi. A keď išiel k holičovi, vždy sa najprv ohlásil, aby zatemnili okná, aj ich skontroloval, či nevidieť dovnútra, až potom si sadol a nechal sa ostriať.

Iba holič vedel, čo má Edo na hlave, no bol jeho bratanec a nechcel nič prezradiť.

Ďalší dom v ulici trafil blesk, ešte dobre, že mal hromozvod; susedný dom ho nemal.

Patril Emilovi Totkovi, čo sa učil po francúzsky a všade si opakoval slovíčka.

Najmä na záchode, lebo inde nemal pokoj.

Vreckovým nožíkom rezal novinový papier na úsporné štvorce: každý štvorec bolo jedno slovíčko.

Možno preto jeho francúzština všetkým smrdela.

Volali ho Mesjé.

Totkov syn sa volal Edo a mal také isté iniciálky ako jeho otec: prišiel na to pri prepisovaní zošita.

Pred vedľajším domom stál stĺp s elektrickou lampou. A pri stĺpe stál opitý Demeter.

Vytiahol si z vrecka kľúč a skúšal stĺp odomknúť.

Nadával mu: „Ach, ty pes!“

Mal aj psa, ale tomu nikdy nepovedal, že je stĺp, ani ho neskúšal zamknúť.

Z okna ho videla Zlatka Plešivá. Začínala každý deň rovnako: niekoľkými kvapkami korenia Maggi. Nakvapkala si ich na lyžičku, nemohla si pomôcť, musela si dať.

Aj keď sa z fľaše odlieva len pomaly a po malých troškách, aj keď sa zdá, že z nej neubúda, nakoniec je prázdna.

Vedľa býval čižmár Filo.

Chodieval na raky: vyrobil si čižmy až po rozkrok – a chytal ich na smradľavé mäso.

Potom ich varil a každému hovoril, aké majú mäsko: najmä v klepetách a na chrbte. Ale jedával aj črievka: tie mal ešte radšej.

Akési dievčatko, ktoré nikdy nevidel, sa ho spýtalo: „Koľko rokov má váš pes?“

Demeter sa zamyslel: „Desať.“

„Ako ja!“ potešilo sa dievčatko. „Keby chodil do školy, bol by z neho štvrták!“

Okolo sa na bicykli prehnal starý Habán: nebolo väčšieho pytliaka.

Na bicykli mal aj kladivo: na zajace.

Veď sa ho aj báli.

Habán si nič nevšímal, šliapal na pedále, no keď mu do cesty vbehol zajac, trafil ho kladivom aj na dvadsať metrov. Niekedy aj hus, ale tá sa ťažšie ukrývala, preto mal okolo pása aj tenučký mech.

V ďalšom dome býval Alojz Pyšný. Mal červené vlasy – a k nim aj dve mená. Mohol si vyberať: prvé bolo Zlatovláska, druhé bolo Moriak.

Medzi dvoma medzerami stál dom veliteľa hasičského zboru Kapka. Keby všetky domy zhoreli, jeho by určite nezhořel: medzery by ho zachránili lepšie ako voda.

Pani Kapková pestovala muškáty; nijaké iné kvety nevydržali jej lásku. Možno ešte kaktusy. Ale všetky drobné kvety, ktoré sa jej páčili, vädli od jej citov. Nesmela sa na ne ani pozrieť.

Kapko nevädol.

Deti nemali – a tak svoju ženu volal krstná mama. Na hasičskom prápore mala vlastnú mašľu.

„Vieš, koľko mám kíľ?“ opýtal sa Kapko. „Teraz som bol na váhe.“

„Sedemdesiatpäť.“

„Presne!“ začudoval sa veliteľ.

„Veď aj ja som tvoja váha,“ zasmiala sa pani Kapková, krstným menom Henrieta.

V ďalšom dome bývala rodina Dolová. Mali pätnásť detí. A divého kohúta. Na záchod chodili s metlou, aby ho mali čím zaháňať, ináč by museli každú chvíľu prať.

Ich susedom bol Imriško Vajco. Vo vlasoch mal lupiny: liečil si ich stojkami na hlave.

Po horúcich dňoch kropieval chodník pred domom; v piesku sa rozpili ornamenty.

A takisto ostatní.

Vodu do krhličiek brali z potoka alebo z obecnej studne; volala sa Hučiak.

Na lavičke pri nej pofajčieval cigán Jakub. Namiesto pierka nosil za klobúkom precviknutý lístok z vlaku.

Spomínal si na starého otca: „Ket ten náš stareček umírali, ešče tri svaté slová povídali: močka, borovička, pička. A ta jejich duša byla bíla jak ta kafka a vyletela na plot, zakričala gháj, sedla na krídliská a víc sme ju nevideli!“

Až posledný dom v ulici bol Demeterov.

V jeho dvore bývala aj tetka Alžbeta, známa ako tetka Líza, vdova po troch mužoch. Mala rada mačky. Ale mačky mali rady kocúrov: hocikedy mali mladé.

Demeter sa tetky Lízy spýtal: „Tantina, čo robíte s tými mačencami, topíte ich?“

Tetka Líza si utrela nos; vždy jej z neho kvapkalo.

„To by som ja nemohla,“ povedala Demeterovi. „Lopatou po hlave – a zakopať v záhrade.“

Demeter jej poslal bozk.

Doma si sadol na stoličku v kuríne – a zrazu sa mu zdvihol žalúdok. Dobešli sprosté sliepky a zobali, čo

sa dalo: netrvalo dlho – a už boli opité. Tackali sa a spievali; kohút chcel zatrepáť krídlami, no vtom zaspal a zvalil sa na zem.

Za Demeterovým domom bola železničná trať; cesta viedla ďalej, do lesov, ale už nebola taká zubatá.

Začalo sa stmievať.

V Zubatej ulici bolo cez deň veľa svetla, v noci zase veľa tmy: svietila v nej iba jedna lampa.

Zato na námestí boli štyri.

A možno aj päť.

No a čo?

Nič.

Demeter si zaspieval: „Odpusťte, mamuli, odpusťte, tatuli, že sa vám narodil Demeter bez gulí!“

*

Fenka Tina od malička chodila poza školu. A keby len to: chodila tam so psami. Mala dvoch: jedného malého, takého truľa, ktorý na ňu stále skákal a váľal ju na zem – a potom Laja, zväčša tichého a málovravného, zato dobrého bežca, ktorý ju vždy zaňuchal, pribehol aj z desiatej ulice a ponúkal sa, že s ňou pôjde poza školu. Tina si nevedela vybrať; jašili sa v trojici, sem-tam na ňu vyskočil Lajo, inokedy malý Suk, dobre sa im žilo.

Po dvoch týždňoch sa ich láska skončila a nikdy viac sa nevideli.

Deti nemali.

*

Námestie bolo zároveň aj hlavnou ulicou: vybiehala z neho ako z lievika, čoraz užšia a užšia – a keď bola

najužšia, stretla sa so štátnou hradskou. Po nej sa námestie a s ním všetky ulice poberali do sveta.

Na námestí býval doktor Metz, potom pekár Gajda, takmer všetci obchodníci, skoro všetci krčmári.

Vydĺždili ho talianski zajatci. Preto sa chodníkom hovorilo *trotoáre*.

Vždy vo štvrtok býval na námestí trh, krčmy boli plné – a doktor mal robotu.

Všetky bitky sa končili u neho.

Doktor Metz bol taký chudý, že ho volali Plechový Kristus. Sám o sebe hovoril, že je človek prostý a zároveň zložitý.

Ako každý.

A navyše roztržitý.

Ako také hodinky: kým sa nepokazia, nikto nevie, koľko koliesok a osiek, pružín a bláznivých zotrvačníkov do nich ešte bláznivejší hodinári poschovávali.

No hodinky boli iba málokedy roztržité.

Zato doktor hocikedy: ako každý.

Zobral ostrý nožík a nakukol pod ich ligotavé viečko, takže hneď sa ukázalo, že v hodinkách je len jeden zotrvačník, veď aj hodinára mali iba jedného. Odvtedy hodinky nešli, ale doktor ich aj ďalej nosil na retiazke vo veste a občas aj pozrel, či je štvrť na sedem ráno, štvrť na sedem poobede alebo štvrť na sedem v noci, keď čas svietielkoval v zelenom fosfore ručičiek a tenučkých číslic.

Pomaličky osprostieval: patrilo to k životu.

Ale do chorobopisu by si zapísal, že má začínajúcu sklerózu – a nič viac; pritom ho už roky trápil pruh.

Takisto aj žena: patrila k životu.

Mávala nezlomné migrény a malajské zimnice, určite to niekde vyčítala, lebo každý týždeň mala niečo iné.

Dnes mala narodeniny.

Doktor sa jej posmieval a predpisoval jej len aspirín, či už ako prášky, alebo pilulky, ale vždy pod iným menom; mali s lekárnikom dohodu – a lieky vždy pomohli.

Sťažovala sa na muža, že s ňou nemá súcit, čo mohla byť pravda pre všetkých, no nie pre neho; súcit ešte nikdy a nikomu nepomohol.

Doktor si už dávno pripísal svoju ženu do svojho chorobopisu.

Pozrel na hodinky, rýchlo sa s ňou pohádal a potom bez gratulácie, na ktorú tak čakala, odišiel do ordinácie.

Za dverami jej povedal: „A čo menzes?“

Obaja už boli po prechode.

Doktor vždy so svojou ženou trpel; keď mala menštruačné bolesti, ozvala sa jeho zlatá žila, ale potom, ako prešla klimaxom, mal s pokladmi pokoj.

Ženy posudzoval podľa palca na ruke a podľa členkov: museli vyčnievať.

Potom boli dobré do postele.

Mal to od tureckých pašov – a v hostinci U dvoch anjelov tomu všetci verili.

Iba o tri domy ďalej býval pekár Gajda.

Oženil sa s vdovou, čo mala dve dcéry – a každému hovoril: „Ja nemám deti. Ja som maličký. Tam, kde sa to robí, tam som nikdy nedočiahol.“

Na všetko mal meno: chleby boli otcovia, vianočky mamy, rožky boli chlapi a puknuté žemle boli jeho dievčatká. Poplakal si do múky a mal slané cesto na praclíky alebo na pagáče.

Vonku bolo bezvetrie – a v ňom takisto.

Už tri dni.

Na to by mu doktor povedal: „Lepší jeden prd ako päť korún.“

Vedľa býval Holas.

Zbohatol na kukurici, zemiakoch a obilí. A potom na slivkách. Vo dvore mal pálenicu.

Okrem toho mal aj synov, Laca a mladšieho Ernesta, ktorého volali Ero.

Laco Holas nosil domov až po piatu triedu samé jednotky; mal ich plnú kapsu. No nič nevedel: pán učiteľ bol krstniatko jeho mamy.

Potom prešiel na meštianku a hneď na polroka rachol z piatich predmetov. Pre istotu ostal v internáte, ale tatko si objednal taxík a išiel ho hľadať.

Laco sa už potrestal: vyčistil si topánky, čo by ináč nepravil, ešte ich aj vyleštil a dal si ich pod posteľ. Vtom sa otvorili dvere a Laco si vzdychol, lebo zacítil pach riaditeľky, ktorá sa s ním rada maznala; vždy sa odťahoval. Nemusel sa ani obzrieť, aby vedel, že je za ním, ale keď sa obzrel, zbadal tatka – a až za ním riaditeľku.

Tatko sa ho spýtal: „Prečo si neprišiel domov?“

Laco hladkal kefu na topánky a hlúpo sa usmieval: „Bolo mi ľúto peňazí na vlak.“

„No, zbaľ sa.“

Na zadnom sedadle auta ho aj s mladším bratom Erom bili, až kým znova nezastali pre domom, ale Laco ani nemukol; plakal iba Ero, ktorý ho nechcel biť, lenže musel, inak by mu tatko struhol poza uši.

Medzi chlapcami mal najviac peňazí farárov syn Lojzo.

Nemohol byť farárov – a predsa bol.

Ináč by ho nevolali Farár.

Všetci hovorili: „Ako by mu z oka vypadol.“

Zuby mal rovnaké ako otec, jednu čeľusť pred dru-

hou, takže keď si odhryzol z dvoch zlepených krajcov chleba, ostali mu na nich schodíky.

Býval s mamou na fare a po čase dostal brata.

Lojzo Farár mu dal meno Kaplán.

Chodievali s Lacom, Erom a Kaplánom na ryby.

Brali najmä pri mlyne.

Mlynár ich vždy nechal, nech si robia, čo len chcú: potajomky ich špehoval a potichu kašlal. Mlyn mu zatiaľ aj tak mlel. Volal sa Imrich Slamka alebo aj Imibáči – a potom len Imbo; bol to starý mládenec a trpel na zádach.

Opilci mu spievali: „Bol by mlynár dobrej módy, keby mal toľko vína, čo mu tečie vody!“

Doktor Metz sa stretol s dedom Podobom.

Podali si ruky a dedo hneď spustil: „Volám do neba – a nikto ma nepočuje! Tí vrabci! Dávajú si to na komínoch, na ceste, na plotoch! Kurník šopa, len ja nič! A potom – vraj máj!“

Na námestí býval aj obchodník Fridrich so zmiešaným tovarom. Grosse kwaliteit, kleine preis! Mal rodný list od každého dubáka.

Vedľa neho stála trafika.

Predával v nej Patrón, čo mal iba jednu nohu, smrkal a hovoril hrubým hlasom: „Chlapci, kde to na fronte búchalo, tam som bol ja!“

Za doktorom prišiel Gregor Pety. Niečo sa mu nezдалo.

„Stiahnite si nohavice,“ povedal mu doktor.

„Stačí?“

„Celkom. Kde to máte?“

„Tu, pán doktor.“

„Kde? Stiahnite si predkožku.“

„Tu a tu.“

„Nič tam nemáte!“

„A čo tento fliačik?“

Doktor si z bočného vrecka vybral atramentovú ceruzku.

Opýtal sa: „Tento?“

A už čmáral ceruzkou.

„Tento?“

A už znovu čmáral.

V pekárni sa rozkrikoval Demeter. Pomýlil si dvere: vedľa bol hostinec Rybička.

Demeter sa pýtal ľudí, čo čakali na chlieb: „Ako to môžete jesť? Veď je to živé cesto!“

Vyhodila ho Elvíra Frimláková, ktorá zabila už nejedno prasa: jej tatko bol mäsiar Puk.

Aj na námestí bola pumpa. Vlastne dve: cigán Jakub si pri každej vyfajčil dve cigarety.

Okolo pošty vždy behali bicykle.

Pri nej býval cukrár Eska. Mal najkrajšie komíny: vyzerali ako hlavy s čiapkami.

Za kostolom sa z námestia vytrácala slepá ulička Cyrila a Metoda. Iba taká ulička. Hody v nej bývali v júli, hoci vo všetkých ostatných bývali až v septembri. No a čo? Nič. Iba taká ulička.

Z druhej strany pošty stál žltý dom hodinára Berku. Volali ho Sekunda, ale bitkár Alino mu aj toto meno zmenil: zjedol mu prvé dve písmená.

Alino sa chválil, že každého zbije; jeho najväčším obdivovateľom bol Cecil C. Lopatka, ktorý chcel byť hercom.

Raz o Alinovi povedal: „Keď mi dal facku, hneď som vedel, že ma chce biť! Utekám k plotu, vytrhnem latu – a fuk tou dierou preč!“

Doktor Metz ošetril malú Alicu, ktorá v studni obja-

vila osie hniezdo a pichla doň prst: dal jej mentolový cukrík.

Mamičke pobožkal ruku.

Zapuchlo – odpuchne.

Na žihadlá nič poriadne nemal. Iba na komáre: štípanec si treba potrieť troškou rozpustenej soli alebo nasliniť.

Na koči sa viezol kočiš Béla v cylindri.

Poštmajster Emanuel ho už týždeň čakal.

Všetko mal nachystané: otvoril okno a urobil fotografiu.

Vyvolal ju na sklo.

Z kolkárne sa vracal Vojtuš Ohar. Pred cukrárňou stretol svoju sesternicu Kity; pozval ju na kávu. Vojtuš Ohar študoval za zememerača.

Prišiel na prázdniny. A mal dobrý deň: vyhral alpakovú tabatierku. Dvoma guľami urobil macao: prvou zrazil predný kolok a s ním ľavú prvú dámu, čo bol veľký šláger, druhou predný kolok a s ním pravú prvú dámu, čo bol malý šláger.

Ukázal tabatierku Kity.

Ešte pred rokom si spolu tykali, no potom sa vydala za Vojtovho strýca zo štvrtého kolena a stala sa jeho tetkou: pred strýcom jej musel vykať.

Pri potoku mal záhradu chromý a zúrivý Siebel. Niektoré konáre ako náročky trčali až nad vodu. Chlapci mu chodili kradnúť čerešne. Strielal po nich zo vzduchovky, ale nemal očko; narobil si papierové broky, namočil ich do soli a nechal ich stvrdnúť. Štípali ako komáre.

Doktor Metz sa zamyslel; práve podal injekciu.

Žena mu raz povedala: „Pri tebe som prestala mať tajnosti.“

Nechal striekačku zapichnutú medzi dvoma vráskami; trčala zo zadku tetky Lízy. Sestra Mariška rýchlo priskočila.

Na námestí všetko spalo.

Mala by prísť búrka; vyprala by vzduch.

Doktor išiel na prechádzku.

Život niektorých ľudí – a zrazu aj jeho vlastný – sa podobal letu hrdličky.

Najprv prudko mávajú krídlami a stúpajú do výšky, aby niečo dosiahli, ešte to a ešte to, potom krídla rozťahnu a bez jediného pohybu až do smrti plachtia.

Zašiel až za riečku Myjávku; po hladine na plytčinách sa kĺzali rýchle pavúky.

Vážky sa volali sklenáre.

Mal by sa hneď vyzliecť donaha a trochu si zaplávať; no ľahol si do tieňa a zaspal.

Na spiatočnej ceste stretol Hektora.

Spýtal sa ho: „Bol si na vojne?“

Hektor chodil vo vojenskej čiapke.

Zasalutoval: „Jedni hovoria, že bol, druhí hovoria, že nebol, čo ja viem?“

Doktor mu dal korunu.

Prešiel okolo záhrady zúrivého Siebela, ktorý sa raz vlani alebo predvlani zahryzol do jazyka koňovi, lebo si myslel, že sa mu kôň smeje.

Pozdravil sa so ženou lekárnika Weissa: chcel si zložiť klobúk, ale zistil, že ho nemá na hlave. Nechal si ho na vešiaku v ordinácii.

Vo vzduchu bol dym.

A takisto komáre.

Žena mu raz povedala: „Ani plávať si ma nenaučil.“

Doktor zašiel do záhrady a odtrhol jednu astru.

Pomaly sa stmievalo.

V dome sa vyzliekol donaha a zaklepal na dvere ženej spálne.

Iný darček nemal.

*

No a čo?

Nič.

Pod oknami bežal malý cigán a volal na všetkých chlapov, ktorých stretol: „Strýc Anton, strýc Anton, vy ste si tie vlasy kúpili?“

Smial sa: „Strýčko, vy ste policajt?“

Mával rukami: „Strýc Rudo, mali ste už blchy vo vlasoch?“

Spieval: „Strýc Paľo, vy ste z vajca?“

Čudoval sa: „Čo si to mám nakresliť do rozumu?“

Radoval sa: „Ja mám novú sestru! Ja mám novú Eteľu!“

Dobehol až na koniec hlavnej cesty, zvrtol sa a uháňal späť.

*

Vedľa križovatky stála škola. Učiteľský byt mal kuchyňu, dve izby a predsieň: spolu štyri okná. Pán učiteľ Teplý opravoval slohy žiakov piatej triedy. Ťahalo mu na nohy; kýchol a zlomil si tuhu v červenej ceruzke. Otvoril zásuvku stola a hľadal v nej nožík.

Do rúk sa mu dostal malý zošit.

Na prvej strane bolo niekoľko slov, ktoré si napísal v prvom týždni, ako sa sem so ženou prisťahovali.

Zemiaky: grumbír.

Lopta: habán.

Kukurica: žito.

Lopatka na smeti: misčafľa.

Babka: starenka.

Chcel si spraviť slovník. No potom sa slová naučil – a už nijaký slovník nepotreboval.

Na ďalších stranách bolo ešte zopár poznámok.

Pôda: piesok.

Strom: borovica.

Láska: meno dievčata, ktoré išlo s každým futbalistom, čo dal gól.

Holičstvo: stred sveta.

Deti: Kto sú tvoji krstní rodičia? Nevie. Začínajú sa na L a M. Už viem: Helenka a Jožko.

More: túžba.

Pohľad: pozorovanie; čo obsiahnú oči, ako vidia do strán, aký oblúk pokrývajú; je to polovica gule; na oboch stranách alebo koncoch tohto poloblúka je všetko nejasné, čím viac k stredu, jasnejšie.

Spomienka: niečo ako iskra.

Pes: za vojny prvý utekal do pivnice.

Jeseň: vietor češe stromy, padajú im vlasy, domy sa vynárajú spoza stromov.

Psíčkár: chytá muchy do úst ako pes.

Domovina: domáca pálenka.

Aleja: lipový čaj.

Vajičko: poklad.

Slovník: niečo, čo má listy, čiže kapusta alebo kel.

Kapusta: zelé.

Učiteľ si zastrúhal ceruzku a pustil sa do roboty; z kuchyne sa prikrádala vôňa večere.

To je niečo?

*

To je všetko.

Takže: hotovo.

Kto to povedal: hotovo?

Ja som tu od toho, aby som povedal: hotovo!

Až ja poviem: hotovo, potom bude: hotovo.

Hotovo!!!